

RENOVACIÓ

SETMANARI DEMÒCRATA AUTONOMISTA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SAN LLÀTZER, 12.

DISTRICTE DE VILADEMULS

Candidatura Autonomista Democràtica Catalana

≡ **Lluís Ballbé de Gallart** ≡

Adherit a les conclusions de la Assamblea de Parlamentaris.

EN VIGILIES D' ELECCIONS

PREMEDITACIÓ I ALEVOSIA

Vint mesos justos i cabals fa que'n brillant lluita obtingué l'acte de diputat a Corts per el districte de Vilademuls nostre volgut amic en Lluís Ballbé.

Tots recordareu el rencor amb que fou tractat pels regionalistes, l'interés que posaren en portar al Congrés a D. Pere Rahola i l'exasperació qu'exteoritzaren al veures derrotats.

Per a ningú es un secret l'escamoteix qu'els membres ecuanims de la «Lliga» feren amb els vots i l'acte d'escrutini de Porqueras.

Tampoc es un secret per els homes de la política de Catalunya l'excomunió que'ls *lligueros* llençaren des de el balcó de la *Cucurulla* contra l'allavors governador de la provincia D. Josep Matheu i la furia amb que'l perseguiren a poc d'aquelles eleccions.

Pro com no obstant les armes ilícites que usaren, el Sr. Rahola fou derrotat en sa propia casa

pairal i nostre amic en Lluís Ballbé ostentá amb orgull el càrrec de representant en Corts per el districte de Vilademuls durant l'anterior etapa parlamentaria. Els lligueros davant l'impossibilitat d'arrancar-li l'acte en aquestes eleccions tenen una por cerval i s'entretenen en distreure'l fent-li pessigolles amb l'*expervell lliguero*, que altre cosa no es la presentació per aquest districte de l'ex-candidat per dues vegades derrotat a Girona.

Convé doncs parlar clar i catalá per a que'ls electors del districte de Vilademuls sápiguen la conducta dels *homs* de la «Lliga». I com que'n el terreny polític estém disposats a que no es menteixi conegudament com succeí en les eleccions passades aclararém conceptes, destriarém fets e impedirém que'ls regionalistes cubreixin ses embusteries amb el ropatje que solen empleiar predicant que les mentides qu'ells propaguen deuen els ciutadans empassar-se-les com vritats enc que les re-

petides mentides siguin tan grosses com rodes de molí, com es diu vulgarmert.

Els electors del districte de Vilademuls han tingut en el Congrés un diputat qu'ha defensat amb fermesa i constancia els seus interessos. Feia ja anys que per *fas* o per *nefes* aquest districte era orfe de veritable representant en Corts, siguen molt difícil l'aconseguir no solsament qualsevulla millora sinó que ni tan sols fossin respostes les lletres dirigides per els seus electors al seu diputat. Pro en els vint mesos que'l nostre amic ha representat el districte de Vilademuls, no obstant lo revolt de la política espanyola, els pobles han vist com es construïen carreteres, s'edificaven grops escolars, s'instel·laban estacions telegràfiques, es milloraba el servei de Correos, es creaven carteries i conduccions, es reconeixia l'oficialitat dels Sindicats agrícoles i es defensaven els interessos dels Ajuntaments sens que'l senyor Ballbé ja mai tingués en compte si els Municipis que sollicitaven el seu apoi eren partidaris o no.

Ja sabem perquè coneixém a fons el caràcter del ex-diputat a Corts per Vilademuls que encare que posá enterament son ànim an el servei del districte no está satisfet, puix es creu obligat per la confiança que'n ell dipositaren els pobles a fer molt més.

Comparis llur actuació amb la dels protectors regionalistes del districte i diguis si el Sr. Ballbé no es digne i mereixedor de que novament sigui elegit diputat a Corts per Vilademuls.

En les eleccions passades tot l'element sá del districte votá sens distinció de colors polítics al Sr. Ballbé amb l'esperança de que seria un bon diputat, esperança que a nostre lleal entendre no ha sigut defraudada, ans al contrari superá a quan podia esperar-se.

¿Perqué doncs els *homs* de la «Lliga» el combaten amb tant de rabia i li presenten candidat enfront?

¿Perqué els talentuts *lligueros* al ex-governador de Girona don Josep Matheu, el mimen i patrocinen apoiant-lo amb totes llurs forces an el districte de Cervera (Lleida)?

Nostre amic en Lluís Ballbé es catalá, defensor del ideal autonomista dels Municipis, demócrata independent i representant del poble i assistí a l'Asamblea extra-parlamentaria, ¿perqué se'l persegueix?

La «Lliga» que excomulgá an en Josep Matheu per creurer que com a governador civil havia contribuít a la derrota de Don Jaume Masó en el districte de Girona i que ordená a tots els regionalistes li neguessin fins el saludo, no solzament avui el perdona, sino que patrocina i apoya llur candidatura.

¿A que obeïex tan antagónica conducta?

Al Sr. Ballbé se'l combat perquè la ferida de

la derrota del *lliguero* a Girona encare no está cicatrizada i ja que la venjansa no pot arribar al Sr. Matheu per a esser immune per a la «Lliga» s'encarnitza en nostre amic.

Además es públic i notori que la «Lliga» s'ha posat fa algún temps al descobert, no tinguent més política que la del paidó, e individuo que no acata les ordres i besa la saudalia de'n Cambó es perseguit sens quartel; d'aquí que'ls regionalistes no poden admetre ni perdonar an en Ballbé, perquè no acata a la «Lliga», porque no posposa la soberania popular als interessos de partit i perquè no desertá de l'Assemblea.

Segueixi doncs nostre bon amic la ruta empresa, siga com fins are un fidel servidor dels interessos del districte de Vilademuls ans que tot, i tingui confiança, que'n els pobles també som agraits i sabré pagar-li els seus desvetllaments i amargors el-legint-lo novament nostre representant en Corts.

JOAN FRANC.

SALUTACIO

Al apareixer el primer nombre de RENOVACIÓ ens sentim orgullosos de saludar molt efusivament a tota la premsa empordanesa, sens distinció de matiej polític.

Nosaltres venim per a fer surar amb més braó que mai en aquesta rica encontrada catalana els ideals democráticos i autonomistes, sentits en tote intensitat per tots aquells homes verdaders renovadors de tot lo vell de la política.

LA REDACCIÓ.

Política de renovació

Infinít es el nombre de vegades que la Lliga ha fet ostentació del mot *renovació*.

Aqueix terme que implica ruptura amb els antics sistemes oligarquics patrocinaires del *caciquisme*, demostració evident de la corruptela del sufragi d'un poble, ha sigut profanat per aqueixos mercaders del patriotisme. Ells que'n tan estim diuen el tenen i que amb ell havien de portar a les Corts espanyoles una llegió de veritables diputats aptes i ecuanims, que deguessin la seva acta a la lliure elecció dels lliures ciutadans iberics, no solsament han donat apoi al vell régim que s'en vá i que amb tanta insistencia combateren, sino que han presentat com a renovadors els vells fantotxes de la política espanyola amb un canvi d'etiquetes tots ells *empujats* per el *caciquisme* que havien d'enderrocar.

Vegis doncs com l'empleien la tan baladreja paraula renovació en el districte de Vilademuls els lligueros. Presenten un home d'idees arcaiques, derrotat dues vegades per el seus compatricis, defensor d'una mala causa i apoiat per el caciquisme d'en Cusi que en carta oberta aixís ho manifesta an el portaveu lliguero, desautoritzant al propi temps an els seus petits cacics que han tingut l'atreviment d'alçar-se contra d'ell (cacie máxim) i donar apoi a un senyor castellá que desconeix les necessitats i conveniencies del districte. ¡¡¡Aqueixa es la política renovadora, la que havia d'acabar amb els vells motllos!!!

GRAUS.

«La propia creença de que la seva gestió
 »durant aquell temps había resultat llar-
 »gament profitosa per als seus represen-
 »tats, va fer que de nou el senyor Ballbé
 »es considerés amb prous merits per a
 »optar altra vegada a l'acta de Diputat,
 »per tal de continuar la seva brillant ges-
 »tió.»

(«D'Alt Empordá».)

CATALANISME NO: CATALANITAT SI.

La fobia d'Alt Empordá es tan intensa que deixa an els seus *homs* privats del coneixement de lo que les circumstancies imposen o sigui de veurer la catalanitat del Sr. Ballbé. Negar la catalanitat del senyor Ballbé es desconeixre la seva adhesió a l'Assemblea de parlamentaris, el seu ferm propòsit de vetllar per l'Autonomia dels Municipis i els seus sentiments demòcrates.

L'«orgue» oficial dels lligueros empordanesos encarinyat amb la figura adusta i glacial dels seus *homs*, no concebeix el caràcter franc i expansiu del diputat popular Sr. Ballbé, en el que tot es esperit i energia exacte contraposició i antimatje del representant lliguero, que talment sembla encarnació pura del obscurantisme material: d'aquí la sanya amb que neguen les condicions i aptituts del defensor de les democracies i la puridad dels seus ideals, perque no comprenen ells, gent especuladora, que lo que anomenen sarauistic i ridicol es el sentiment del poble, lo que fa vibrar-li les seves sensibles fibres, lo que més aima i prefereix.

Com voleu gent de malestruga que les democracies empordaneses prefereixin el catalanisme sinònim d'egoisme, a la catalanitat simbol de germanor i llibertat.

No es plet d'autonomisme el plantejat per vosaltes, ¡revificació del vell retrogradisme!, sino questions de preponderancies centralistes modern

modus d'explotació del poble humil i resignat que amb el vostre catalanisme voldrieu fer odiar per les democracies de les restants regions espanyoles.

ROSEL.

Qui voti an En Santiago Massó votará per l'illament de Catalunya.

PUYAZOS

En *La Veu de l'Empordá* un Reverendo alza su voz en defensa de la candidatura *lliguera* del Sr. Masó, sin tener en cuenta que la Lliga es un partido inconfesional que representa el indiferentismo en materia de religión. La «Lliga Regionalista» admite en su seno a quien por delante pone el nombre de Dios y a quien lo niega. A nosotros nos tiene sin cuidado todo esto. Pero un Reverendo no puede poner su pluma al servicio de un partido político indiferente en materia religiosa, porque nosotros podríamos repetirle con el Doctor Manjón que a Dios «desconocerle, ocultarle y despreciarle; aborrecerle, negarle y perseguirle, no son sino dos grados de un solo ateísmo y con Balmes que «si digo: sea lo que fuere la religión, no quiero pensar en ella» habló como el mas insensato de los hombres».

Y no venga a decirnos el Sr. J. M.ª de M. Ll. K. O. P. Q. Pvre. que pueden establecerse en el terreno religioso, diferencias entre el orden público y el privado, para excluir del primero la afirmación religiosa, que este concepto es en pura ortodoxia una heregia de un positivismo modernista que desconoce la unidad del individuo y de la naturaleza humana, pues como bien dice un católico autor «no es posible separar al hombre creyente del hombre ciudadano, al hombre súbdito de la Iglesia, del mismo hombre súbdito del Estado».

Y nada mas. No queremos que se nos enfade el Reverendo, ni que venga a llamarnos a controversia, pues a nosotros nos preocupa muy poco la cuestión; pero hemos querido decirlo, para que este señor vea allá en el fuero de su conciencia, si se puede ser sacerdote católico y paladín de una entidad inconfesional como la «Lliga» pues es, a nuestro entender, igual que encender un cirio a Dios y otro al diablo y así podríamos decir al Reverendo parodiando un célebre epigrama:

Un cura lliguero, breviario en mano
 se fué al infierno alborotando al mundo.
 No te asombres ¡oh pueblo soberano
 que en esta miserable criatura
 ¡o sobra ser lliguero, o sobra el cura!

* * *

¡Pero caramba con el Reverendo! ¡Es hombre que no se arredra y se las trae! Y lisa y llanamen-

te nos dice que su candidato se retira, porque aunque el número de necios que le votarían es infinito, no llegan en el distrito de Vilademuls, al número suficiente para darle la victoria. ¡Al fin un honor para los pobres electores de Vilademuls! Hay algunos necios que votan a Masó, pero ¡ay! son pocos!

No resistimos a la tentación para gozo de nuestros lectores, de reproducir el pintoresco párrafo. Dice así: «En la actualitat, disputen l'acta d'En Masó els senyors Ballbé y Canalejas, fill aquest del difunt ex-diputat en legislacions passades don Lluís.

Del primer (el primer es En Masó) se 'ns diu que se li han tancat tantes portes, que no seria estrany que retirés la seva candidatura i no es d'estranyar, perquè encare que el nombre de necis es infinit, l'experiencia fa obrir els ulls a molta gent, que van aprenent de mica en mica a distingir la veritable de la falsa moneda».

Evidentemente el jocoso Reverendo tiene razón: el papel Masó es falsificado. En tal forma que en Gerona ha sido por dos veces rechazado por el cuerpo electoral de Gerona y la doble experiencia—¡así se lamenta el Reverendo!—ha hecho abrir los ojos de todos, tanto, tanto, que hasta los necios infinitos conocen la moneda de mal imitado cuño.

Sí, es cierto: ¡Stultorum infinitus est numeros!
HERMES.

Volguer política de renovació es: volguer an en Lluís Ballbé i refusar els candidats del privilegi i l'abogacia mercantil.

Oportunisme lliguero

Del domini de tot-hom era la pseudo-nova que s'apropia i publica *Alt Empordá* en son darrer solt, referint-se a l'adob de la carretera de Figueres a Roses.

Tots sabiem, per haver-ho publicat diferents periòdics (entre ells de locals) que degut a les actives gestions del ex-diputat senyor Ballbé el govern havia consignat una quantitat per l'engravament de l'esmentada carretera. Prò els *homs* lligueros sempre oportunistes, quan es tracta d'eleccions i enganyar al poble, creient que están en un país d'hotentots i que'ls seus habitants son uns desmemoriats o uns indiferents que no es preocupen de rés, propagan la nova que degut als seus esforços s'ha conseguit de l'Estat el lliurement necessari per a l'arreglo de tan important vía. El poble que 'ls coneix, immediatament els veu el fi de les falses maniobres i es posa en defensa contra aquets enginys que tenen per objecte sorprendre la bona fé i aconseguir per aitals medis un acta,

que 'n justa i noble lluita jamai podrán obtenir, puix el ciutadá sabrá tornar a elegir al representant que més d'ell s'ha preocupat, tornant a treure'l triomfant de les urnes per a que continui la no interrumpuda; laboriosa i profitosa tasca.

ELECTORALS

En la present campanya electoral cada día més, van aclarant-se incògnites.

En el districte de Figueres manca descifrar molts punts boirosos per a poguer donar una opinió concreta i exacta de les probabilitats d'èxit que poden tenir cada un dels candidats presentats. Per el moment totes les cábales i auguris els considerem prematurs, probablement no trigarem en descobrir l'enigma.

Per lo que 's refereix al districte de Vilademuls, la propia, extensa i airada campanya de la premsa lliguera demostra clarament que 'l triomf será decisiu per el senyor Ballbé.

El senyor Masó i adalits están ja convençuts de la derrota i probablement no tardem molt amb veurems sorpresos amb una retirada que'l privi de veures per tercera volta rebutjat pel cos electoral.

El senyor Canalejas ha publicat un manifest interesant del tot, puix está fet a base d'un curiós nepotisme.

No entra el dit senyor en minucies polítiques com diu ell, ni s'avé a donar-nos un programa, sino que fundantse en l'endeble teoria de que 'ls districtes son hereditaris, creu que per el fet d'haver sigut son pare diputat per a Vilademuls té dret a prescindir del principi fundamental del sufragi, de que tot elector es soberá, i acompanyat dels *bons liberals*, com s'anomenen ells, posar per sobre la voluntat del ciutadá els prestigis familiars d'un nom ilustre prò perdut pels actuals.

Els *bons liberals* son aquells que 'n l'elecció anterior foren expresament expulsats del partit per un telegrama del jefe del cusinisme.

No obstant, i en contra tot aixó, en el propi manifest, presentint sens dubte el seu autor les seguretats d'una derrota, asegura que 'l nom dels seus Majors li servirá per a lluitar en succesives eleccions fins que la victoria li somrigui.

De manera, doncs, que per are, a fer d'imparcials, hem de dir que día per día la candidatura del senyor Ballbé adquireix més seguretats de triomf; fins el punt que 'l despit enemic s'ha vist obligat a llançar, per a contrarrestar tanta potencia, l'especie d'una tan fantástica com desitjada retirada.